

f) Lodě, které blokády nedbají, aneb které neutralitu porušují (dovážením depeší, zpráv, válečných zásob atd.), podléhají i s nákladem konfiskaci.

III. Smlouvy mezinárodní. Deklarací mocností evropských na pařížském sjezdu ze dne 19. dubna 1856, která byla v Rakousku výnosem ministerstva záležitostí zahraničných ze dne 3. května 1856 č. 69. ř. z. vyhlášena, prohlášena byla toliko skutečná blokáda za platnou, t. j. blokáda taková, která se zachová v platnosti mocí vojenskou dostatečně silnou, by se každému přiblížení ku břehu nebo přístavu skutečně zabránilo. V této smlouvě byla přijata zásada: »Volná vlajka, volné zboží« — »Nevolná vlajka, volné zboží«, z čehož vyplývá, že jenom zboží původu nepřátelského na lodi nepřátelské konfiskaci propadá. Prohlašuje totiž deklarace pařížská, že lapání lodí se zrušuje, že prapor neutrální chrání zboží nepřátelské vyjímajíc kontrabant válečný, a že zboží neutrální, vyjímajíc kontrabant válečný, nemůže pod praporem válečným býti zabaveno. Rakouská vláda dbala vždy přísně těchto ustanovení deklarace pařížské; ve válce s Francií a Sardiníí roku 1859 byla nařízením ze dne 11. května 1859 č. 76. ř. z. a ve válce s Pruskem roku 1866 nařízením ze dne 13. května 1866 č. 60. ř. z. všem úřadům opětně oznámena s vyzváním, aby zásad těch jak náleží šetřeno bylo.

IV. Porušení blokády. Blokáda jest porušena, když loď, nedbajíc skutečného stavu blokády, snaží se do místa uzavřeného vniknouti neb místo to opustiti. Porušila-li loď blokádu, propadá jako dobrá kořist moci blokádu provádějící, leč že by majitel nákladu věrohodně prokázal, že porušení blokády se stalo proti vůli jeho nebo bez jeho vědomí; v tomto případě zabaví se jen loď, nikoli zboží. Loď propadá konfiskaci, činí-li odpor prohlídce neb nemůže-li prokázati neutralitu, neb jedná-li proti pravidlům o blokádě. — Zavedením soudů lapačských dostalo se zabaveným lodím právního prostředku, aby se mohly proti zabavení brániti, při čemž třeba rozeznávati lodě státu nepřátelského a lodě moci neutrálních. Při lodích nepřátelského státu rozhodne soud lapačský po řízení velmi stručném, kteréž vylučuje téměř všechny obrany, zdali byla loď lapena právem čili nic. Bylo-li lapení potvrzeno, připojí se ještě trest (propadnutí nákladu, lodi neb obou). Jedná-li se však o zabavení lodi neutrální, nastává řízení reklamační, ve kterém majitel lodi neb nákladu vystupuje co žalobce.

Bludařství viz Rušení náboženství.

Bolestné viz Náhrada škody.

Bona caduca viz Odúmrtí.

Bon. Slovem »bon« označují obchodníci úpisy dlužní a poukázky písemné znějící na placení jistého obnosu peněžního nebo na plnění určitého množství věcí zastupitelných. Pojem »bon« zahrnuje v sobě nejen úpisy dlužní ve smyslu § 1001. o. o. z., nýbrž i poukázky a listy závazné na řád znějící člu. 301. obch. z. a konečně všechny listiny, i když nezní na řád, jichž vydatel bez udání titulu zavazuje se plniti určitý obnos nebo množství tomu, v jehož prospěch listina zní. Bon v užším slova smyslu postrádá tedy jednak důvodu závazkového (causa debendi), jednak nezní na řád, nýbrž svědčí buď osobě určité neb majiteli. Platnost takového bonu jest dle práva občanského, které neuznává platnost smluv abstraktních t. j. smluv důvodu závazkového postrádajících, spornou. (Srv. § 864. o. o. z.) Přípisem ze dne 7. listopadu 1855 č. 967. prohlásilo min. sprav., že listina, ve které není

určitý důvod právní udán, důkazu nepodává. (Rozh. nejv. s. dv. ze dne 29. února 1872 č. 15.286., Gl. U. 4499.) Rozhodnutí ze dne 29. října-1872 č. 11 167., Gl. U. 4754, ze dne 18. dubna 1873 č. 3962., Gl. U. 4942, a ze dne 3. prosince 1873 č. 11.752., Gl. U. 5161 připouštějí řízení exekuční na základě bonu obchodníkem vydaného, ježto bon takový za list-závazkový ve smyslu čl. 301. obch. z. považovati dlužno; bon neobchodníkem vydaný nelze za listinu takovou považovati. (Rozh. ze dne 15. června 1875 č. 6304., Gl. U. 5758.) Praxe nejvyššího soudu přiznává bonům obchodníky vydaným platnost papírů čl. 301. obch. z. znějících na řád.

V nejnovejší době vyslovil nejv. s. dvůr rozh. ze dne 7. února 1884 č. 942., sb. Adler Clement č. 1123. o bonu majiteli svědčícím následující zásady: Právní důvod pohledávky žalobní záležitosti v bonu, jehož pravost popřena nebyla a ve kterém jako v papíru majiteli znějícím zakládá se právo pohledávky; přijme-li kdo bon, jest povinen dle čl. 301. ob. z. plniti tomu, v jehož prospěch bon byl vydán nebo na koho byl rubopisem převeden. Je-li obchodník protokolován čili nic, nerozhoduje. Rovněž netřeba dbáti námitek, že bon nesevěčí na řád, nebo že rubopisem převeden nebyl, protože bon svědčí majiteli a za majitele pokládá se ten, kdo jest držitelem papíru. Praxe nejv. s. dv. připouští tudíž zásadu: Bon kupcem vystavený, nechť svědčí osobě určité nebo majiteli, jest platný. O poplatcích z bonu viz čl. Assignace VI.

Břehy viz Řeky.

Břemena církevní viz Konkurence ku stavbám kostelním.

Břemena reální viz Závady reální.

Břímě důkazní viz Důkaz.

Budovy školní viz Školy.

Budovy veřejné viz Řád stavební.

Budžet viz Rozpočet státní a Rozpočet zemský.

Bursa.

I. Pojem. Bursou nazývá se místo, kde se obchodníci pravidelně a v určitých dobách scházejí, jednak aby obchody uzavírali, jednak aby o záležitostech a poměrech obchodu vzájemně pojednávali; bursou nazývají se též pouhé schůze, které se na burse ve všedních dnech odbývají a více hodin trvají. Předmětem obchodu bursovního jsou především úvěrní papíry totiž akcie a obligace (efekty v užším slova smyslu), směnky, cizozemské papírové peníze, mince a drahé kovy (bursa peněžní) a pak jisté druhy zboží (bursa na zboží). Bursa na zboží vztahuje se též na příslušné obchody pomocné (dopravnictví, zasýlatelství, pojišťování, skladiště, půjčování pytlů na zboží).

II. Organizace burs v Rakousku byla upravena zákonem ze dne 1. dubna 1875 č. 67. ř. z. Zřizování burs povoluje ministerstvo financí se srozuměním ministra obchodu. Pokoutní bursy jsou zakázány a účastenství na nich tresce úřad politický prvé stolice pokutou až do 100 zl. nebo vězením od 1 do 14 dnů. Bursy mají správu samostatnou jsouce spravovány voleným výborem t. zv. řízením bursovním (komorou bursovní, představenstvem bursovním, radou bursovní, řiditelstvím bursovním), který volí navštěvovatelé bursy, jimž dle stanov náleží právo volební. Jinak jsou však bursy podrobeny dozoru státnímu, který přísluší ve všech záležitostech správních politickým úřadům zemským; bezprostřední státní dozor vykonává komisař bursovní, kterého ustanovuje ministr financí dorozuměv se s ministrem obchodu.